
[2022-79-RE](#)

Causa 2022-79-RE

(Rodríguez Montes c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 582-2022. Recurs d'empara

Aute del 9 de febrer del 2023

BOPA núm. 24, del 15 de febrer del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 20 de desembre del 2022, per la representació processal del Sr. Ángel Rodríguez Montes, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 28 de novembre del 2022, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta "*vulneració del dret fonamental a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en dret i no arbitrària, i que no produeixi indefensió efectiva*", reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que adopti les mesures per restaurar el dret vulnerat, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 2 de desembre del 2015, la Batllia va declarar la societat Invenció Noves Tecnologies AR, SL (INTAR, SL) en cessació de pagaments i fallida, va fixar la data de cessació de pagaments al 14 de juliol del 2015, i va nomenar una administradora judicial.

1.2. Mitjançant un aute del 29 de novembre del 2017, parcialment rectificat el 20 de desembre del mateix any, la Batllia va declarar l'extensió de la fallida de la societat als Srs. Dídac Haro Cervantes, Antoni Claveria Canal i Ángel Rodríguez Montes i va fixar la data de cessació de pagaments al 14 de març del 2013.

1.3. El 27 de novembre del 2018, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va estimar el recurs d'apel·lació presentat pel Sr. Antoni Claveria Canal i va anul·lar les actuacions practicades fins al moment de la presentació de l'escrit del 6 de juliol del 2017 de l'administradora judicial, en què demanava l'extensió de la fallida als administradors de fet i de dret de la societat, per tal que els Srs. Antoni Claveria Canal i Ángel Rodríguez Montes poguessin fer al·legacions al respecte i proposar prova.

1.4. El 6 de desembre del 2019, la Batllia va dictar un segon aute, parcialment rectificat el 5 de febrer del 2020, mitjançant el qual declarava l'extensió de la fallida de la societat INTAR, SL als Srs. Dídac Haro Cervantes, Antoni Claveria Canal i Ángel Rodríguez Montes i fixava la data de cessació de pagaments al 14 de març del 2013.

1.5. El 22 de setembre del 2021, es va decretar la nul·litat parcial de les actuacions respecte de la societat Dinnteco Internacional, SL per la manca de notificació de l'aute del 6 de desembre del 2019, i del posterior aute rectificatiu del 5 de febrer del 2020, per tal que aquesta societat pogués presentar recurs d'apel·lació, tot preservant les actuacions practicades per les altres parts.

1.6. El 25 d'octubre del 2021, la societat Dinnteco Internacional, SL va presentar un recurs d'apel·lació, en què demanava la revocació de l'extensió de la fallida de la societat INTAR, SL als seus administradors i s'oposava a la data fixada per a la retroacció dels efectes d'aquesta declaració.

1.7. L'1 de juny del 2022, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va acordar l'acumulació dels dos procediments quedant incorporats en el mateix rotlle.

1.8. El 28 de novembre del 2022, la Sala Civil va dictar un aute que inadmetia a tràmit l'incident de nul·litat presentat per la representació processal del Sr. Antoni Claveria Canal mitjançant el seu escrit de conclusions responsives; desestimava els recursos d'apel·lació presentats pels Srs. Antoni Claveria Canal i Ángel Rodríguez Montes contra l'aute del 6 de desembre del 2019, el qual es confirma íntegrament en la part que els concerneix; i, estimava parcialment el recurs d'apel·lació de la societat Dinnteco Internacional, SL contra aquest mateix aute, revocant el punt tercer de la seva part decisòria quan disposa que la data de cessació de pagaments es fixa al 14 de març del 2013, establint en el seu lloc que aquesta data s'ha de fixar al 2 de juny del 2014.

1.9. El 20 de desembre del 2022, la representació processal del Sr. Ángel Rodríguez Montes va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 28 de novembre del 2022, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta "*vulneració del dret fonamental a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en dret i no arbitrària, i que no produeixi indefensió efectiva*", reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- Aquesta part considera que la Sala Civil no ha fet una correcta valoració de la prova practicada en les actuacions en el moment de decidir l'extensió de la declaració de la fallida a la seva persona.

- Destaca que va dimitir del càrrec de secretari de la societat INTAR, SL el 12 de gener del 2014 i

que tot i que en el Registre de Societats del 29 de setembre del 2014 encara constava com a secretari, en l'acta de presència, autoritzada per una notària del 9 de setembre del 2014 hi constava que la seva dimissió havia estat acceptada unànimement pels socis i que el Sr. Antoni Claveria Canal esdevenia secretari en el seu lloc.

- Afegeix que en el complement de l'acta de la Junta General Universal i Extraordinària del 20 de maig del 2015 (*sic* 2014), signada per tots els socis i pel lletrat de la societat, se l'eximeix de qualsevol imputació i responsabilitat.

- Atès que aquestes proves no s'han tingut en compte, considera que l'acte de la Sala Civil es fonamenta en una valoració errònia i discrecional de la seva situació.

- En aquest mateix sentit, també destaca que ell no era l'únic que havia de revisar els comptes de la societat, ja que s'havia de fer amb els altres tres socis i amb l'empresa Actiu3, SL que gestionava la comptabilitat i els pagaments; afegint que els pagaments s'efectuaven amb 2 signatures mancomunades i es realitzaven per xec bancari, sempre amb les signatures i el vistiplau del president.

- Així doncs, la valoració efectuada per la Sala Civil en considerar-lo com el "*factòtum*" de la societat no està fonamentada en cap prova i és irraonable i absurda.

- Per tant, conclou que la decisió d'estendre a la seva persona la declaració de fallida està mal fonamentada en Dret i vulnera l'article 10 de la Constitució.

- Per acabar, demana, doncs, al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que adopti les mesures per restaurar el dret vulnerat, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil destaca que el recurrent és soci de la societat INTAR, SL, que formava part del Consell d'Administració i que, d'acord amb el Registre de Societats del 29 de setembre del 2014 n'era el seu secretari, encara que justifiqui haver dimitit d'aquest càrrec.

- Respecte d'aquesta dimissió, la Sala Civil observa que, si bé en el seu escrit de contesta articulat en la instància el recurrent feia referència a aquesta qüestió, en cap cas ho estructurava com a un argument obstatiu o impeditiu de l'extensió del procés concursal, havent estat introduït per primer cop en aquesta alçada menystenint la regla *pendente appellatione, nihil innovetur*, fet que per si sol justificaria el seu rebuig.

- En qualsevol cas, la Sala Civil considera que abans del 2014, el recurrent havia participat en la gestió i en l'administració de la societat INTAR, SL en el període en què el passiu de la societat esdevenia insostenible i, per tant, d'acord amb la Llei 20/2007 de societats anònimes i de responsabilitat limitada, aquesta circumstància justifica l'existència d'una responsabilitat solidària de tots els administradors que formaven part de l'òrgan d'administració que hagués realitzat l'acte o l'omissió lesius.

- Per aquests motius, la Sala Civil desestimava íntegrament el recurs d'apel·lació presentat pel recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'auto del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE, o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa la qüestió constitucional que aquest Tribunal ha de resoldre és la de saber si la Sala Civil ha vulnerat el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret pel fet d'estendre al recurrent la cessació de pagaments i la fallida de la societat INTAR, SL.

3.5. De la jurisprudència constant d'aquest Tribunal se'n desprèn que l'apreciació de les proves correspon als òrgans judicials, tret que aquesta apreciació sigui manifestament irraonable, il·lògica o arbitrària o que vulneri algun principi constitucional o dret o llibertat reconeguts per la Constitució.

3.6. En aquesta causa no hi ha discussió respecte del fet que el recurrent era secretari del Consell d'Administració de la societat INTAR, SL fins a l'any 2014 i que, per consegüent, era responsable de la gestió de la societat, la qual des de l'any 2011 fins a l'any 2013 va anar acumulant cada vegada més deutes i més pèrdues, els quals, el 2 de desembre del 2015, van finalment desembocar en la declaració de cessació de pagaments i fallida de la societat.

3.7. Per tant, no és irraonable per part de la Sala Civil considerar que el recurrent era corresponsable de la gestió que va conduir a la fallida i que, d'acord amb l'article 50.3 de la Llei 20/2007 de societats anònimes i de responsabilitat limitada, havia de ser declarat solidàriament responsable amb els altres administradors que es trobaven en la seva mateixa situació.

3.8. Així doncs, la Sala Civil es va fonamentar raonablement en el Registre de Societats de Govern, en què a 29 de setembre del 2014 el recurrent encara constava com a secretari del Consell d'Administració de la societat INTAR, SL, en lloc de considerar que havia dimitit el 12 de gener del 2014, tal com ell al·legava, d'una banda, perquè aquest argument va ser plantejat efectivament per la seva defensa en fase d'apel·lació i no degudament en la primera instància, i, d'altra banda, perquè el passiu de la societat que va justificar la fallida es va agreujar des del 2011 fins al 2013, és a dir, durant el període en què el recurrent era secretari d'aquesta societat.

3.9. Per tant, la Sala Civil no ha fet cap valoració irraonable de la situació del recurrent i ha fonamentat en Dret la declaració de l'extensió de la fallida de la societat INTAR, SL a la seva persona.

3.10. Per aquests motius, aquest recurs d'empara manca de contingut constitucional i, doncs, no pot ser admès a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-79-RE interposat per la representació processal del Sr. Ángel Rodríguez Montes contra l'aute del 28 de novembre del 2022, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de febrer del 2023.

Jean-Yves Caillet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat